

BUTLLETÍ

D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA
(FEDERACIÓ DE BARCELONA-CIUTAT)

RAMBLA DE
CATALUNYA, 26

TELÈFONS
13112 - 13113 - 13114

Any 1

Barcelona 14 i 15 d'abril del 1937

nº 85/86

MANIFEST d' E. R. C.

CATALANS!

Fa sis anys, en el migdia del 14 d'abril del 1931, els vianants que travessaven la vella Plaça de Sant Jaume, de Barcelona, en alçar els ulls cap a la balconada de la Casa de la Ciutat, van veure sorpresos, un home que amb gest decidit arborava en el pal una bandera tricolor.

Aquell home, era Lluís Companys. Aquella bandera, era la de la República. Aquell dia, era un dia històric. Aquella hora, era una hora gloriosa i fecunda.

El Front Popular havia guanyat les eleccions dos dies abans. La voluntat dels pobles hispànics s'havia declarat contra la Monarquia i contra els governants que, en intentar salvar-la, van administrar-li l'extramunció.

La República neixia i l'Autonomia també. L'aparició del senyal de la República al Palau del Municipi va ésser seguida per l'aparició del senyal de Catalunya al Palau de la Generalitat. Era Francesc Macià, el gran vell, qui, amb les mans tremoloses, però amb el cos redreçat com la seva ànima, arborava la bandera de les quatre flames, Catalunya i República... Pàtria i Llibertat... La multitud aplegada a l'àmplia plaça aclamava la realització del doble ideal. Amb orgull recordem que van ésser homes d'Esquerra Republicana de Catalunya els qui ompliren aquella noble pàgina de la història nostra.

Enguany, en la commemoració del 14 d'abril, que es fa enmig dels grans dolors i de les grans esperances, expressem fervorosament a Lluís Companys, President de la Generalitat, el nostre afecte, la nostra fidelitat i la nostra gratitud. Ell, per la República i per Catalunya ha patit presó i presidi i ha vist en greu perill la seva vida. Ell, en tornar aci després del captiveri consecutiu al 6 d'octubre, va declarar que havíem lluitat i patit i triomfat, i que tornariem a lluitar i a patir i a triomfar. La profecia es va complint, i qui va fer-la ens guia ara cap a la plena llibertat humana i catalana, cap a la transformació del règim econòmic i cap a la victòria de les armes damunt el

14/15 d'abril 1937

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

feixisme, sense la qual no hi hauria transformacions ni llibertats, ans bé cauríem tots alhora a la mateixa fossa de mort i d'esclavitud.

En aquesta hora de responsabilitat màxima en què es decideix l'esdevenidor de Catalunya, d'Espanya, d'Europa i del món, els catalans - tots els partits, totes les organitzacions, tots els estaments hem d'aplegar-nos entorn de Lluís Companys, digne hereu de Francesc Macià, bo i alçant les banderes agermanades de Catalunya i la República - una Catalunya que es torna nacional i una República que es torna social.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Sisè Aniversari de la República.

=====

1 9 3 1 - 1 9 3 7

Cau una data. Sis anys fa de la proclamació de la República. No ressenyerem ací les incidències d'aquell moment de febre joiosa, de cants i de banderes que voleiaven en mans de la massa ciutadana que s'havia bolcat materialment al carrer.

Tota commemoració - així ho criem nosaltres - ve a ésser com una aturada en el camí; com un moment propici en el qual el caminant s'atura a prendre alè i tot fitant endarrera esguarda i valora el camí fet; contempla la llunyania i considera tots els obstacles que li ha calgut de salvar. En treu conseqüències i es fa el propòsit de millorar la marxa per a fer més propera la fita que vol atènyer tot repartint les energies sense que s'en perdi ni una.

Fa sis anys els nacionalistes, amb la proclamació de la República Catalana, sentiem comblada una de les nostres il·lusions més cares. Ens sembla veure encara a les cantonades, el ban que va signar l'Avi. Als tres dies justos - 17 d'abril - les il·lusions quèien amargades per la transformació d'aquella República Catalana que en morir - un somni de tres dies - donava vida a l'actual Generalitat de Catalunya.

Fora llarg d'explicar les reaccions per les quals hem passat en el curs d'aquests sis anys. Moltes il·lusions; desil·lusions moltes.

Però es va arribar al 19 de juliol. Trencat l'equilibri forçat damunt del qual descansaven totes les institucions, crèiem superades les llibertats esquistades que com a conseqüència d'aquell 14 d'abril s'havien aconseguit.

I ens fèiem una nova il·lusió. La il·lusió que el camp de les possibilitats de Catalunya s'eixamplaria extraordinàriament.

No estem avesats a callar-nos les nostres imprèssions. I tot obrint el cor de bat a bat hem de dir que passem per un

14/15 d'abril 1937

moment perillosíssim en el qual trontollen, àdhuc, les minses llibertats que ens varen quedar, com una propina, d'aquell 14 d'abril.

L'acció incongruent i irresponsable d'un sector que no té masses arrels - tot i que les hi havia tingudes - enfondides en la terra nostra, per una banda; la passivitat calculada d'un altre sector per l'altra; i - perquè no dir-ho - la poca decisió del sector dins del qual ens trobem, fan singularment estranya la situació present.

El Govern de Catalunya, - ho hem dit altres vegades, ho repetim ara - si no fa un va-i-tot es quedarà definitivament empresonat dins d'una xarxa d'imponderables difícil de trencar. Sense possibilitats econòmiques, s'aniran esvaint les possibilitats d'ordre polític. I aquest desig d'eixamplar el radi de llibertats de Catalunya quedarà sensiblement reduït a desig sense esperança.

Cal dir-ho; s'ha començat una ofensiva per a estanallar l'acció de Catalunya. Si no s'hi corre, ja no serem a temps a entrebancar-ho. Qui ho desfà després!.

Estem a punt d'haver de sofrir que ens tanquin les portes; i vullgues que no, haver de caure dins d'un centralisme econòmic que barra el pas a la nostra llibertat de moviments, la qual cosa significa, ara com ara, donades les dificultats de l'hora, un escanyament més i més entorpiments en relació a l'abastiment de Catalunya.

Hem fet una aturada en el camí. Recapacitem encara que sigui un instant.

No és hora ja d'apartar prejudicis, de menysprear temences i de decidir-nos a actuar amb enèrgia ?.

Alexandre Forcades

Vilafranca, 14 d'abril del 1937.

A J U T   C A T A L A

F e s t i v a l   e x t r a o r -
d i n a r i .

A la Sala d'espectacles del Foment Republicà de Sans, (Galileo, 9), el proper diumenge, dia 18 del corrent, a dos quarts de cinc de la tarda, es celebrarà un grandios festival a profit d'AJUT CATALA.

El quadre escènic del Casal, donarà una representació de l'aplaudida comèdia en tres actes : MARIETA CISTELLERA.

Assistirà a la funció l'autor de l'obra en Salvador Bonavia.

Un gran conjunt d'artistes de varietats, completaran el programa.

14/15 d'abril 1937

Pel caire benèfic de l'espectacle, ha brindat la seva col.laboració la BANDA DE LES MILICIES DE LA DIVISIO MACIA-COMPANYS, la qual donarà un concert interpretant les millors composicions del seu selecte repertori.

Donatius.

Relació dels donatius en metàl.lic, rebut a la Secretaria d'AJUT CATALA, Rambla de Catalunya, 26, (planta baixa).

Agustí Bò.....	25'--	pessetes
Garcia.....	5'--	"
Casal Nacionaliste del Dte. IV.....	31'--	"
" " " " ".....	50'--	"
" Esquerra Eixample.....	183'35	"
Un anònim.....	12'50	"
P.N.N.....	5'--	"
Enric Hil.....	5'--	"
Casal Esq. Rep. Dte. Xè.....	97'50	"
" " " " lXè.....	70'05	"
Josep Mestres i Angela Mestres.....	10'--	"
X.X.....	1'20	"
Oficines Divisió Macià.....	140'--	"
Alfred Sanmartí.....	10'--	"
Espartacus.....	5'--	"
Casal Català Martinenc.....	16'--	"
" " Les Roquetes.....	11'--	"
Josep Blanc.....	5'--	"
Casal Nacionalista Sagrerenc.....	59'45	"
Ateneu Obrer Dte. VIè.....	25'--	"
" Nacionalista Dte. Xè.....	25'--	"
Avenç Obrer Català.....	50'--	"
Els Nets del Almogàvers del Casal Català Martinenc.....	80'--	"
Centre d'Esquerra "Estat Català".....	25'30	"
Centre d'Esq. Rep. de C. Dte. VIIIè.....	23'90	"
Enric Hil.....	5'--	"
Banda Municipal.....	220'95	"
" "	288'--	"
Ateneu Pi i Margall de la Barceloneta....	111'05	"
Recapta feta a Vilanova per la Federació de Barcelone-Circumscripció.....	165'35	"

El nostre "Stand
de la Plaça de
la Universitat

Continuen afluint nombrosos ciutadans al nostre Stand de la Plaça de la Universitat. S'hi recullen donatius en metàl.lic, robes i efectes, i queviures per a enviar a Madrid.

Moltes de les nostres Entitats han iniciat subscripcions per a anar-les a entregar, precisament, al nostre Stand. A partir de demà, les hores en les quals l' Stand restarà obert seran animades amb musica gràcies a la instal.lació d'altaveus que hi ha situat a Ràdio Esquerra.

14/15 d'abril 1937

NOTICIARI DE
LA FEDERACIÓCasal d'Esquerra
Estat Català de
Gràcia.

La Comissió d'Esbarjo del Casal, té en preparació una interessant sessió de cinema sonor, pel vinent dijous, dia 22 del mes en curs.

Grup Joan Fuster
del Casal d'Esq. E.C.
de Gràcia.

Es recorda que les hores hàbils per a tractar d'assumptes relacionats amb aquest Grup, del Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia, son de sis a nou de la vetlla, cada dia, a l'estatge de l'esmentat Casal, Plaça de Joan Fuster, 9 i 10 (Abans Plaça del Nord.)

Centre Català Rep.
del Dte. IV.

El Centre Català Republicà del districte IV, enclavat al carrer de Pau Iglesias, nº 21, ens ha enviat el primer número del seu portantveu. A la portada s'hi reproduueix el cartell que a iniciativa d'aquest Centre s'edità amb la consigna "CATALUNYA". Conté un text variat. Vegis sinò el sumari: Comitè-Consell; Salutació; 14 d'abril del 1931; Apunts d'un viatge; Mèxic; Invitació; S.R.I.: Salutació; La consigna de tots; L'ajut als desvalguts; Literàries; El somni d'un envejós; Estem en guerra; Joventut; Secció Femenina "Lluís Companys" i Grans d'arena.

Un dispensari per a
tots els militants
del Partit.

El Centre Català Republicà del districte IV, inaugurarà el dia 2 de maig proper, a les dotze del migdia, un gran Dispensari instal·lat al Centre, patrocinat pel Grup Fraternitat del S.R.I. del districte IV. Aquest Centre posa a disposició de tots els militants d'Esquerra l'esmentat Dispensari i convida a totes les Entitats a l'acte de l'inauguració.

DAVANT LA TOMBA
DE MACIÀAhir a la Plaça de
la Fè.

L'acte que tingué lloc ahir al matí davant la tomba del gran patrici Francesc Macià i que consistí en cubrir-la amb terra de totes les comarques de Catalunya, fou un acte emocionant i senzil. Encara que organitzat d'una manera precipitada, les Entitats d'Esquerra i el públic que hi assistiren ho feren espontàniament; car havent-se declarat dia de treball el d'ahir i per desig del President que no s'efectués cap mena de manifestació pública, el nostre Partit no va cursar instruccions de cap mena.

En l'estrada de darrera la tomba hi veiem onejar banderes i banderons de la majoria de les Entitats del Partit, tan locals com foranes.

14/15 d'abril 1937

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

La primera corona, per cert de grans proporcions i magnífica, fou lliurada per les Esquadres de Catalunya. Seguidament arribaren els milicians de la nostra DIVISIO MACIA-COMPANYS, els quals eren portadors d'un escut català de flors naturals; els seguiren d'altres i d'altres.

Des de la matinada milicians de la Divisió Macià-Companys, feren guardia d'honor fins al migdia, amb baioneta calada; més tard feren guardia "Mossos d'esquadra" i Milicies Vasques.

La desfilada per la Plaça de la Fè, durà des de primeres hores del matí fins a les cinc de la tarda.

Prop de dos quarts de dues arribà davant la tomba, el President Companys, acompanyat del President del Parlament Català, doctor Serra Hünter; de l'alcalde de la ciutat, senyor Pi i Sunyer; del Conseller senyor Sbert; del comissari de Propaganda Jaume Miravittles; de la minoria d'Esquerra a l'Ajuntament; diputats d'Esquerra Republicana al Parlament espanyol i al de Catalunya, i d'altres personalitats polítiques.

Seguidament d'arribar, el President Companys i els seus il·lustres acompanyants dipositaren una corona de flors. Restaren uns moments contemplant el magnífic aspecte que la tomba oferia. La senzilla cerimònia fou seguida pel nombrós públic que omplenava la plaça amb gran recolliment i emoció.

A tres quarts de dues de la tarda, feu acte de presència davant la tomba del que fou President Macià, el Conseller de Seguretat Interior Artemi Aiguadé, acompanyat del seu secretari, Quintana; el Director general de Radiodifusió, Fontbernat, Marius Calvet, el delegat de la Generalitat a Ràdio Associació de Catalunya, Teodor Garriga; el company Fraile, Cap de metralladores del Destacament de Montjuic, el president de l'Audiència, senyor Andreu Abelló, una representació de la Delegació General d'Euscadi a Catalunya formada per la secretària Maria Zagala; el secretari de la Delegació, Ricart Altaba, el fill del Cap de les milícies basques, coronel Ortega, i el Cap d'aquelles a Barcelona, capità Garcia de Belaunde.

Totes aquelles personalitats dipositaren flors damunt la tomba del President Macià.

Les Entitats que feren acte de presència i que dipositaren flors damunt la tomba, foren les següents:
Casal d'Esquerra Francesc Macià, Casal Nacionalista Sagrerenc, Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia, Casal d'Esquerra Camp d'en Grassot, representació de l'Ajuntament de Ripoll, E.R. de Ripoll, Centre Català d'Esquerra del Clot, Casal Gracienc Lluís Companys; Casal d'Esq. Rep. de Coll Blanc i Hospitalet; Casal Català Democràtic Dte. V; Casal d'Esquerra Republicana del Camp de Garvany; Casal Esquerra Eixampla Estat Català; Casal Esq. Rep. districte I; Centre Catalanista d'Esq.; Casal d'Esq. Rep. de Cornellà; Casa del Poble del Somorrostro; Cos de Guàrdia de la Conselleria de Defensa (subsidiis); Unió Democràtica de Catalunya; representació de la Divisió Macià-Companys; Comarcal d'Esq. Rep. del Baix Llobregat; minoria d'Esq. Rep. de Cornellà; Casal "Avi" de Can Tunis; Casal Republicà Català del Districte V; Centre Fe-

14/15 d'abril 1937

deral d'Esquerra de Molins del Llobregat; Centre Català de Vila-decans; Centre Republicà Federal de Roses de Llobregat; Casal Republicà de Sarrià; Centre Català Republicà districte IV; Avenç Republicà de la Bordeta; Consell Municipal de Cubelles; Ajuntament de Tàrraga; Esquerra Rep. de Tàrraga; Foment Nacionalista Republicà de Reus; Joventut d'Esquerra Rep. de Reus; Foment Rep. de Sans; Joventut La Falç; Comissió representativa del Comitè pro-Exèrcit Popular Regular; Actuació Valencianista d'Esquerra; Centre d'Esquerra de Manlleu; centúria "Joan Mates" de Sabadell incorporada a la Divisió Macià-Companys; representació de la Junta Directiva i Secció Femenina del Casal Català d'Esquerra de Sabadell; Antonov Owseenko, consul de la U.R.S.S., acompanyat del seu secretari; els diputats al Parlament espanyol, Santaló i Cerezo, els diputats del Parlament català, Solé i Bru, Dr. Solér i Fla, Sauret, Rouret i Cunillera; els regidors Hilari Salvadó, Bernades, Oliva, Cordoní, Escofet i Junyent; coronel Brotons; els ex-consellers de la Generalitat Martí Barrera i Casals, el tinent-coronel Farràs, la vidua d'Enric Fontbernat, senyora de Serra Hunter, vidua de l'ex-diputat Amadeu Colldeforns, Dolors Bargalló, Martí Jordi Frigola, comissari de la Generalitat a Girona, Amadeu Oliva; Comissari delegat d'Ordre Públic a Girona Busquets Alcalde accidental de Girona, Emili Pivernat, director d'Assistència Social de Girona, el president del Comitè Executiu del Partit Galleguista, Antoni Soler, comissari de Finances de la Conselleria de Defensa, Rovira, en representació del Comitè de la Federació de Barcelona-Ciutat d'Esquerra Republicana de Catalunya, Manuel Andreu, Joan Casacoberta, Tomàs Pumarola, Pere Lloret, Rafael Tassis i Marca del Consell Executiu d'Acció Catalana Republicana, els destacats membres d'Esquerra Republicana Llardent i Pascual, el secretari del Conseller Sbert, Pijoan, i pels funcionaris del departament de Cultura, Gual i Miquel Josep.

Han dipositat terra damunt la tomba les representacions de: Manresa, Cervera, Tàrraga, Berga, Sabadell, Igualada, La Bisbal, Gadesa, Balaguer, Farnés de la Selva, Seu d'Urgell, Olot, Vendrell, Lleida, Tortosa, Reus, Vilafranca, Vic, Tarragona, Montblanc, Falset, Solsona, Tremp, Girona, Vilanova i la Geltrú, Borges Blanques, Ripoll, Roses del Llobregat, Valls i Mora d'Ebre.

El comissari de Propaganda de la Generalitat, Jaume Miravittles, diposità també terra de Figueres, localitat d'on és fill. Una vegada finida la cerimònia, Miravittles s'adreçà al poble amb una vibrant alocució que pronuncià davant dels micròfons de les emissores barcelonines: R.A.C., Ràdio Barcelona, RADIO ESQUERRA, i la xarxa de les emissores catalanes. El "camió-cinema" del Comissariat de Propaganda, feu sentir els "SEGADORS" al arribar el President Lluís Companys.

El Poble ha palesat una vegada més com recorda i venera la gran figura del que fou el primer president de l'Esquerra Republicana i Primer President de Catalunya.

J O V E N T U T SU n m í t i n g a l C a s a l
C a t a l à d e l ' E s q u e -
r r a d e l ' E i x a m p l e .

El míting que ahir vespre, la Federació de Barcelona-Ciutat de les Joventuts d'Esquerra Republicana "Estat Català", va celebrar al Casal Català de l'Esquerra de l'Eixample, es veié molt concorregut.

Obri l'acte el president del Casal Soler i Bru. Després d'explicar-ne la finalitat, cedí la paraula al company Ramon Pigrau, representant de les Joventuts del districte tercer, el qual amb un breu i atinat parlament feu referència a la data que es commemorava i finalitzà la seva peroració fent una crida a les Joventuts per a que ingressin a les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català.

El representant del districte cinquè exposà quines son les aspiracions de les Joventuts.

Parlà seguidament el nostre company Josep Barberà. En el seu parlament evocà als lluitadors caiguts, Compte, Colldeforns, germans Badia, Macià, etc. i al referir-se a les seves gestes, demanà que fos guardat un minut de silenci dedicat a la memòria d'aquells que per les nostres llibertats ho donaren tot, àdhuc la vida.

En el curs del seu vibrant parlament assenyala determinats grups als quals censurà durament i digué que les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català, estan totalment al costat del President de la Generalitat Lluís Companys. Acabà el seu parlament tot dient que no és possible a Catalunya fer una revolució sino és a base de catalanisme. Aquestes darreres paraules foren sorollosament aplaudides.

El Secretari de la Federació de Barcelona-Ciutat de les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català, Josep Montes, feu una exposició de allò que son les nostres Joventuts, i digué que en aquestes hores difícils per a Catalunya, és necessari el treball i la unió, i per tant cridà als catalans per que ho complissin. Parlà de l'actuació de les Joventuts en els fets del sis d'octubre, el company Marian Hurtado i explicà l'actuació de certs elements en la lluita contra el feixisme. Feu ressaltar l'actuació de les nostres actives i disciplinades Joventuts. Acabà el seu càlid parlament amb uns mots de sincera adhesió al President Companys.

J. Navarro i Costabella dedicà un cant a les Joventuts en termes vius. Evocà la diada del 1931 en que va ésser proclamada la República Catalana. Explicà com Catalunya la perdia als tres dies de proclamada. Feu una càlida defensa de les llibertats de la nostra aimada terra i explicà com ha d'ésser la Nació Catalana.

En llenguatge convincent es dirigí als joves tot dient-los-hi que la llibertat de Catalunya depen de l'esforç d'ells, i amb unes paraules impregnades del més sentit catalanisme acabà la seva disertació enmig de forts aplaudiments.

14/15 d'abril 1937

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Clogué l'acte el diputat al Parlament, Soler i Bru, el qual recollí els conceptes dels oradors anteriors per a resumir-los. Feu ressaltar que allò que diuen al cor, sense previ anàlisi allò dèien.

Digué que vèia condensada tota la fervor de les nostres Joventuts en un sol nom: MACIA, que comparà a un profeta, i cada profecia d'ell com una parabòla.

Amb una traça remarcable defineix lo de la Casa i l'Hortet; per a concloure que nosaltres voliem collir del nostre hort i viure en la nostra casa sense ficar-nos en la casa ni en l'hort dels altres; i que els altres han deixat erms els seus horts per a ficar-se a la nostra casa i aprofitar-se del fruit de l'hort nostre.

L'acte que acabà a un quart de dues de la matinada, hi assistiren representacions de les Directives de les Entitats de tots els districtes.

D I V I S I O   M A C I A - C O M P A N Y S

R e o r g a n i t z a c i ó .

Hom porta a terme una reorganització àmplia i perfecta de les Oficines de la Divisió Macià-Companys, a Barcelona, i de la nostra Caserna; reforma adequada a l'alta responsabilitat de l'hora actual. Ens dirigim als nostres amics i a tots els catalans per tal que vulguin seguir diàriament l'exposició al nostre BUTLLETÍ de l'abast guerrer, administratiu i patriòtic de l'obra empresa, digna de la tradició gloriosa i de l'esforç constructiu del nostre Partit.

E M I S S O R A

E m i s s i o n s   e s p e c i a l s

Escolteu cada dia el servei especial d'informació que Ràdio Esquerra dóna de la cursa ciclista, Front d'Aragó-Barcelona.

L a   r e t r a n s m i s s i ó
d ' a h i r .

Ahir, amb motiu de la commemoració de la proclamació de la República, instal.larem el nostre micròfon davant la tomba del gran patrici Francesc Macià.

Aquesta emissió fou també radiada per les emissores oficials Ràdio Associació de Catalunya i Ràdio Barcelona.

